

Jaarverslag 2024

ZAS PZ STUIVENBERG

ZAS CADIX PAAZ / EPSI / MPCTA /

Crisisraadpleging / Acuit Dagziekenhuis

ZAS Mobiele Teams

ZAS PVT

Voorwoord

We kijken terug op een bijzonder jaar en we spraken enkele duidelijke ambities uit voor wat betreft ZAS PZ Stuivenberg alsook voor ZAS psychiatrie in het algemeen.

Inderdaad, in 2024 werd het individueel zorgstrategisch plan zorgvuldig voorbereid, ingediend en tevens goedgekeurd door de Vlaamse overheid. Dit plan beschrijft onze huidige werking en de toekomstige ambities van ZAS PZ Stuivenberg op vlak van zorgstrategische keuzes. Het plan vormt de basis voor het masterplan en de daaraan gekoppelde aanvraag voor VIPA subsidies. Dit alles zal de basis vormen voor een duurzame verankering en ontwikkeling van onze missie en visie. We danken iedereen die meewerkte aan de realisatie van dit plan. We mogen best trots zijn op dit verhaal.

Ook de langverwachte en minutieus voorbereide fusie van de ziekenhuizen GZA en ZNA werd een feit. De bezorgdheid om de geestelijke gezondheidszorg een welverdiende plek te geven in de grote ZAS familie kreeg een concrete vertaling. Een ZAS bestuurscomité GGZ zal de grote lijnen van het ZAS GGZ beleid uitzetten. Het ZAS beleidscomité GGZ, bestaande uit alle actoren werkzaam binnen de geestelijke gezondheid van ZAS zal gaandeweg de handen in elkaar slaan om waar nodig en waar mogelijk gemeenschappelijk beleid te voeren. De eerste stappen zijn gezet, het vertrouwen groeit en de weg naar een hoopvolle toekomst ligt voor ons.

Belangrijker nog is de goesting om samen met alle medewerkers onze schouders te zetten onder het realiseren van onze missie als stadpsychiatrie. We zijn onze medewerkers dankbaar voor hun dagelijkse inzet en verantwoordelijkheidszin, elke dag opnieuw. De verschillende beleidsteams gaven aan dat ze verder willen investeren in verbinding met elkaar om zo de patiënten en cliënten optimaal zorg te verlenen. Daar gaan we samen voor in 2025.

Hugo Pietermans – directie – algemeen directeur

Inhoudstafel

Voorwoord	3
Beleidsplan 2024	6
Missie & visie	8
Algemene cijfers	10
Enkele cijfers in 2024	11
Beleidsnamiddag november 2024	12
MBT Train-de-trainer project	13
Acuut Traject	14
PAAZ	14
Outreachingde Zorg	17
MPT 'T STAD	17
Mobiel Psychiatrisch Team 15 24	19
Psychosezorg	22
Verslavingszorg	25

Dagziekenhuis Via Via	26
Psychiatrisch Verzorgingstehuis Antwerpen PVT	30
Jaaroverzicht	32
Inhuldiging expositie Peustjens/Collassin	32
Dag van de zorg	34
Boekvoorstelling Deus Ex Machina	36
Reuzenloop	37
Inhuldiging StuifVitrine	38
Toonmoment SAMENspel	39
Eénjarig bestaan acuut dagziekenhuis	41
Cornhole toernooi	42
ASO mobiel	44
Geboorte reuzin Stuifke in pz stuivenberg	45
Inhuldiging tentoonstelling	47
'Van Sano tot nu' i.s.m. Museum Lambotte en Koen Broucke	47
Tiendaagse geestelijke gezondheidszorg 2024	50
Slotwoord	52
Beleid 2025	53

Beleidsplan 2024

ZAS Volwassenen psychiatrie

Zorgstrategisch plan – zorgnoden van morgen

Reconversieplan

Zorghostel

Masterplan en locatie PVT en Mobiele Teams

Fusieproject – meerwaarde van de integratie

Beleidscomité GGZ

Verzelfstandiging met 'dedicated medewerkers'

Optimale patientenbeleving – excellente geïntegreerde zorg

Somatische Zorg binnen GGZ

Woonanker

Projectoproep mentale klachten door illegale middelen

Psychiatrische Ondersteuning op Spoed

Ontwikkeling artsen en medewerkers – dynamische en ondernemende omgeving

Werkregime

Stage van klinisch psychologen

Onthaal

Bindende kracht tussen medewerkers

Stage en inscholing

Lange termijn financieel plan

Goede huisvader

Groei

Missie & visie

We bieden in de grootstedelijke context toegankelijke en kwalitatieve geestelijke gezondheidszorg aan (jong)volwassenen met ernstige psychische en psychiatrische klachten.

We zijn gespecialiseerd in stadspanychiatrie en bieden acute en intensieve psychiatrische behandeling aan volwassenen. Onze expertise legt de focus op urgentie- en crisiszorg, verslavingszorg en psychose zorg. We garanderen daarbij zorgcontinuïteit via ons traject langdurige zorg en transmurale werkingen.

We werken volgens de herstelvisie die inzet op vermaatschappelijking van zorg. We zorgen voor een afgestemd aanbod en individueel zorgplan. Onze unieke stadslocatie is hierbij een troef.

Zorgstrategisch plan

In 2024 werd ons zorgstrategisch plan goedgekeurd. Met dit plan zet ZAS PZ Stuivenberg de krijtlijnen uit voor de langetermijnstrategie. Het vertaalt de missie en visie naar concrete doelstellingen voor de komende jaren

Zorgrelatie centraal

De zorgrelatie met patiënten en hun omgeving staat centraal in alle aspecten van zorgverlening

Helende infrastructuur

We zetten maximaal in op het creëren van een helende omgeving voor patiënten.

Ervaringskennis

Ervaringskennis maakt een onmisbaar deel uit van onze zorgtrajecten om dicht bij de leefwereld van onze patiënt te staan.

Holistisch

We werken binnen ZAS ook intensief samen door onze expertise in te zetten op een proactieve, holistische en verbindende manier

Strategische doelstellingen ZAS PZ Stuivenberg

Stepped care

We geloven in netwerkpsychiatrie en starten steeds met zo licht mogelijke zorgverlening, in verhouding met de behoefte van de patiënt

Kwetsbare groepen

We engageren ons ook naar de meest kwetsbare groepen in de samenleving en verbinden ons met verschillende intersectorale initiatieven.

Ethisch leiderschap

We gaan voor ethisch leiderschap in alle lagen van onze organisatie. Daarbij zetten we in op eigenaarschap waardoor collega's trots zijn op wie ze zijn en waar we voor staan.

Algemene cijfers

Aanbod ZAS

Volwassenenpsychiatrie

Psychiatrisch Ziekenhuis

150 opnameplaatsen

EPSI (Eenheid voor Psychiatrische Spoed Interventie)
IPZO (Intensieve Psychiatrische Zorgen)
Psychosezorg
Verslavingszorg

87 plaatsen in het dagziekenhuis

30 verblijfplaatsen in het Psychiatrische Verzorgingstehuis (PVT)

Algemeen Ziekenhuis

60 opnameplaatsen

PAAZ (Psychiatrische Afdeling van het Algemeen Ziekenhuis)

9 Plaatsen in dagbehandeling

3 Mobiele teams

Enkele cijfers in 2024

Aanmeldingen en opnames

De vrije raadpleging ontving **4926** mensen. Dit is een verhoging van **14%** t.o.v. 2023. Er waren **2322** unieke hospitalisaties (+1%), waarvan **171** onder gedwongen opname/ beschermende observatiemaatregel.

Mobiele werking

MCTA: 4974 huisbezoeken en 411 cliënten gevolgd. **MPT 't Stad:** 10257 huisbezoeken en 294 cliënten gevolgd. **MPT 15 24:** 5000 huisbezoeken en 100 cliënten gevolgd.

Medewerkers maken de zorg

307 hulpverleners maken de zorg. Daarbovenop zijn er ook nog vele ontzorgers die hen ondersteunen.

Vlaamse Patiëntenpeiling

Jaarlijks nemen we de Vlaamse Patiëntenpeiling (VPP) af. Dit is een bevraging naar de tevredenheidsgraad van onze opgenomen en ambulante patiënten/cliënten.

In 2024 geeft **60,7%** van de zorggebruikers een 9/10 of 10/10 aan onze organisatie voor de beoordeling van algemene tevredenheid.

71,6% van onze zorggebruikers zou de organisatie 'zeker wel' aanbevelen bij familie of vrienden.

Beleidsnamiddag november 2024

Onze organisatie is ondernemend en geëngageerd. In de dagdagelijkse praktijk realiseren we hierdoor heel wat moois. We botsen echter ook op drempels en moeilijkheden. In de aanloop naar een nieuw beleidsplan zijn er dan ook altijd heel wat uitdagingen waarmee we aan de slag kunnen gaan. Om hier een organisatie-brede selectie in te maken werd een beleidsmiddag georganiseerd. Alle beleidsteams hebben de opportuniteiten en uitdagingen mee helpen prioriteren. Een grondige bespreking legde verder de fundamenteën voor het beleidsplan 2025. Daarnaast heeft elke beleidsploeg ook voor zichzelf enkele beleidsdoelen geformuleerd.

Veel beleidsteams gaven aan dat er voldoende aandacht moet blijven gaan naar "verbindende initiatieven". Deze middag heeft hier in elk geval toe bijgedragen. Verdere initiatieven op dit vlak volgen in 2025.

Mario Barremaecker – directie – CNO/Clusterdirecteur

MBT Train-de-trainer project

Wat is MBT?

MBT staat voor Mentalisation Based Therapy. Deze therapie helpt je om je eigen gevoelens en reacties, en die van anderen, beter te begrijpen. Het idee is dat wat je ziet in gedrag, wordt gestuurd door onzichtbare gevoelens, gedachten en verlangens.

Onze trainers

Wij zijn intern tussen onze medewerkers op zoek gegaan naar geïnteresseerden die het MBT gedachtengoed willen overdragen aan andere collega's. Ondertussen hebben we een groep van 10 enthousiaste en gekwalificeerde trainers. Zij dragen graag aan andere collega's uit hoe mentaliseren te faciliteren binnen hun eigen team.

Wat hebben we gedaan?

We hebben al 68 personeelsleden, inclusief de directie, binnen het PZ de try-outs laten volgen. Iedereen was erg enthousiast!

Wat komt er aan?

Ook volgend jaar worden er verschillende opleidingssesies ingepland. We kunnen alvast bevestigen dat alle sessies van 2025 hvolgeboekt zijn door de grote interesse. Een succesverhaal dus!

© Mark Parisi, Permission required for use.

Acuut Traject

PAAZ

Een nieuw begin is altijd spannend, vooral wanneer je als assistent kinder- en jeugdpsychiatrie tussen de leeuwen van de volwassenenpsychiatrie terechtkomt. Zo voelde het althans voor mij. Een nieuw team, een nieuwe supervisor, een nieuwe werkwijze en een tak van de geneeskunde die gelijkaardig was aan, maar toch anders was dan de mijne. Mijn eerste dag startte ik met een bang hart vol goede moed. De angst smolt echter meteen weg toen ik hartelijk werd verwelkomd door de teams van Milieu 1 en 3, de PAAZ-afdelingen van ZAS Cadix, waar ik het komende jaar zou mogen werken.

Wat volgde, was een jaar vol uitdagingen, maar vooral ook vol groei. Een jaar waarin ik enorm veel heb geleerd, kennis heb opgedaan die ik de rest van mijn carrière zal kunnen gebruiken. Er waren zeker onzekere momenten, maar die werden altijd opgevangen door een sterk supervisorenteam dat mij met geduld en deskundigheid begeleidde op mijn ontdekkingsreis door de volwassenenpsychiatrie.

Een ontdekkingsreis die ik samen maakte met twee fantastische teams van (hoofd) verpleegkundigen, psychologisch consultants, psychologen, psychiaters en therapeuten op Milieu 1 en 3. Teams die niet alleen hun vakkennis met me deelden, maar ook hun warmte en zorgzaamheid. Twee teams die ik als 'wonderteams' beschouw, elk met een groot hart voor de zorg, en die mij niet alleen als collega, maar ook als mens met zorg omarmden. Als assistent kinderpsychiatrie ben ik ongelooflijk dankbaar voor de kans om deze ervaring te mogen hebben.

Aan het hele team van de volwassenenpsychiatrie wil ik zeggen: dankjewel voor alle leermomenten, de mooie koffiepauzes, en vooral voor een geweldig jaar.

Bijdrage van Nathan De Ridder – arts in opleiding, specialisatie kinderpsychiatrie

Outreachende Zorg

MPT 'T STAD

Mijn dag als hulpverlener

Ochtend. Eerst wat tijd voor mezelf: ik speel basgitaar, lees een paar bladzijden of mediteer. Dan kijk ik naar buiten. Ik doe iets wat niet iedereen doet. Ik ben een sociale solist, ik fiets alleen rond en maak contact met mensen in de stad.

De koffiebar op het De Coninckplein is al open. Barista Tim belt. Carlo is daar en denkt dat hij een afspraak met mij heeft. Tim heeft hem een latte gegeven. Of ik even kan zeggen of dit klopt? Tim geeft Carlo door en we maken een afspraak voor vanmiddag. Tim maakt al een paar jaar deel uit van ons netwerk. Hij zorgt niet alleen voor koffie, maar ook voor mensen. Ook de bakker, de frietkraam, de apotheker, de café-eigenaar en de fietsenmaker horen bij ons netwerk. Heb ik nog iets van Frank gehoord? Hij dacht laatst dat iedereen in het café bij de politie werkte. Hij is er al twee weken niet geweest. Heb ik die mevrouw die mijn klanten aanspreekt niet te hard aangepakt? Wat moet ik toelaten? Ons netwerk signaleert en helpt. We lossen samen dagelijkse problemen op. Bij Aldi werkt Floor haar bankkaart niet, ze wordt boos. Thuishulp Sana is daar toevallig en belt me op. Ik ben in de buurt. Vandaag geen politie bij Aldi.

Op een bankje op het Moorkensplein spreek ik Anja. Voor haar is dit een plek van rust. Ze wil niet dat ik in haar appartement kom. Ik begrijp dat. Buiten voel ik me ook goed. Ze groet enkele mensen die ik leer kennen als haar burens. Anja vertelt me hun namen. Ze vinden het fijn dat Anja iemand heeft die haar bezoekt, ze geven om deze bijzondere buurvrouw.

Na een paar uur ga ik naar het buurthuis voor een korte pauze. Soms doe ik daar administratie. Ze kennen me. Ze weten dat ik sommige buurtbewoners help. Ik zit daar met hen. De zelfgemaakte ijshee is geweldig, water is gratis, koffie en eten zijn goedkoop. Een praatje met mij is mogelijk. Ik heb al gedacht om het op een kartonnen bordje te schrijven. Ik help vrijwilligers met advies en zij vinden psychische kwetsbaarheid nu minder een probleem dan voorheen. Het mobiele team komt binnen. Dat voelt veilig. Mijn collega Glen is de echte buurthuisfluisteraar.

Middag. Ik eet een hamburger bij De Petaat – dat doe ik wel vaker – en ik stuur gesprekken graag naar het omgaan met kwetsbare anderen. Ik luister vooral. Ik hoef maar te zeggen dat ik in de stadpsychiatrie werk en het gesprek begint. Is dat niet lastig? Gevaarlijk? Ken ik de excentrieke vrouw om de hoek? Wat mogen ze tegen haar zeggen? Vraag eens naar haar naam, stel ik voor. Ik heb veel tips en deel die gedoseerd uit. Je kent dat vast wel, zeg op een feest dat je psychisch hulpverlener bent en mensen gaan los. In de stad net zo. Deze keer tref ik weer een handelaar met een hart.

Namiddag. Ik kijk met Burhan uit het raam. Hoe zou het zijn om naar buiten te durven gaan – zonder aan de norm te voldoen? We beseffen dat alle partijen zich op glad ijs begeven. Onbekend terrein. Wat staat ons te wachten als we elkaar ontmoeten? Als we ons openstellen? Wij praten erover met iedereen die het wil weten. Sociale partners, thuisdiensten, handelaars, burens, scholen, enzovoort.

Kwartiermaker is een gedeelde functie binnen ons team. We zijn allemaal kwartiermakend hulpverlener geworden. Het werkt. De taak om ruimte te maken voor psychiatrische kwetsbaarheid – in de gemeenschap en in de hoofden van mensen – is een gemeenschappelijke opdracht. We brengen de maatschappij weer in contact met de eigen kwetsbaarheid. Het wordt opgepikt waar we komen.

We zijn sociale solisten. We weten niet alles. Met onze fiets begeven we ons op onbekend terrein, maar de stad – het netwerk – is onze helper. We hebben er vertrouwen in. We komen weer dicht bij elkaar.

Bijdrage van Koen Kusters – psychiatrisch verpleegkundige bij MPT 't Stad

MOBIEL PSYCHIATRISCH TEAM 15 24

Wat doet MPT 15-24?

Bij MPT 15-24 zien we elke week ongeveer 100 jongeren thuis. Deze jongeren zijn allemaal verschillend en zoeken naar hun identiteit. Ze hebben allemaal ernstige psychische problemen (EPA) waardoor ze in de maatschappij op verschillende vlakken uitvallen en niet hun volledige potentieel bereiken.

Een voorbeeld: RA

Een van deze jongeren is RA. Zijn thuis was niet veilig en hij wist niet wie hij kon vertrouwen. Hij kon dit probleem niet alleen oplossen. Nu heeft hij al een paar maanden wekelijks contact met een van onze collega's in het ziekenhuis. Samen proberen ze rust en structuur in zijn leven te brengen, zodat hij beter met zijn trauma's kan omgaan.

Vertrouwen en samenwerking

Tijdens een moeilijk moment thuis stuurde RA een tekst naar onze collega om te laten weten hoe hij zich voelt. Het vertrouwen in ons team en onze aanpak groeit. Hierdoor zijn er nu ook contacten mogelijk bij hem thuis. RA en onze collega hebben samen met zijn moeder aan tafel gezeten om te praten over wat er in het gezin en bij RA gebeurt. Dit helpt om weer veiliger contact met elkaar te krijgen.

Toekomstplannen

We zijn benieuwd waar deze samenwerking RA nog zal brengen. Misschien zelfs naar een podium in Antwerpen, waar hij kan vertellen wat hem en andere jongeren bezighoudt.

Bijdrage van Bieke De Wilde – therapeutisch coördinator MPT 15 24

Bijdrage van RA en een inijk in zijn gedachtengoed.

Een huis vol spanning dat de wereld vult. De zwaartekracht drukt me neer, chaos omringt me, ik kan niet ontsnappen, ik ben bang om te veranderen. Vandaag werd ik wakker, vervloekt om te leven, in een tempel die trilt, het staat op breken. Ik ben verdwaald door de tekortkomingen van mensen, verwarring door pijn alsof het een sekte is, de samenleving is verrot.

Waar blijft de echte hulp voor deze crisis? Het systeem vertelt me waar ik moet zijn, wat ik moet doen. Maar het echte probleem wordt steeds vermeden, niemand durft het aan te pakken. Ik word steeds doorverwezen, ik loop in een vicieuze cirkel, vooruitgang voelt als stilstand. Ik voel dit al mijn hele leven, machteloos, belast met meer dan ik kan dragen. Waar blijft jullie missie van harmonie, het doorbreken van deze problemen? Ik schreeuw in de leegte, waarom zijn mijn acties tevergeefs? De stilte brengt ons nergens, nergens om te leven, breng me ergens met vrede. Is mijn geschreeuw luid genoeg voor jou om mij te horen? Ik sta voorbij mijn grenzen van pijn. Ik kan het niet verbergen, ik kan het niet meer verdoven.

Ik voel me verraden, vast in hun manieren, mijn huid is gescheurd, mijn spieren zijn zwak, met al die herinneringen aan de wrede woorden die je hebt gezegd. Ik draag het trauma als kleding. Wanneer ben ik vrij? Is het dichtbij? Pandora's doos is mijn vat, een vat vol gaten. Ellende stroomt overal waar ik ben, het stroomt als bloed bij elke hoek van het huis, zoals alle verdriet dat niet meer past in mijn overvolle kluis. Adem inhouden, proberen te doen alsof we zonder elkaar kunnen leven. Je gevoelens uiten wordt gezien als zwakte, smeken aan tirannen die mijn autonomie afnemen. Je straffen voor de wil om jezelf te zijn, om je basisrechten te verdedigen, een plek te vinden om te overleven. Ik wil inspireren. Adem verlaat mijn zin, ik zie mijn kansen falen, mijn moed dalen. Klimmend en klauwend uit een grot omdat ik de zonneschijn zie tussen de barsten van de rotsen. Hopen dat ik kan overleven op de scherven waar ik loop.

Ik ben maar even mens. Ik zoek steun in mijn medemens. Ik heb veel geleden. Dus ik loop naar het licht, met jou erbij, en ik hou moed.

Wachten, wachten, slapeloze nachten terwijl ik loop op gebroken glas, vol klachten, schuilend in een huis dat mij de pijn gaf. Hoe kan ik dit oplossen? Ik kan het niet verdragen, familieproblemen, machtsspelletjes. Wachten, wachten, tot ik sta voorbij de barsten van de grot.

RA

Psychosezorg

Dit jaar werden de voorbereidingen getroffen voor de opstart van een comfortroom. Er werd een afdelingoverschrijdende multidisciplinaire werkgroep samengesteld. Deze werd ondersteund door een lid van de werkgroep Wetenschappelijke Onderbouwd Werken (WOW).

Hierdoor werden op een evidence based practice methodiek de eerste bouwstenen gelegd. Zo werd er relevante wetenschappelijke literatuur opgezocht en bestudeerd. Deze informatie werd door de leden van de werkgroep aan elkaar voorgelegd en besproken tijdens verschillende overlegmomenten.

Tot slot werden er plaatsbezoeken gedaan bij andere psychiatrische ziekenhuizen die al werken met comfortrooms.

Een volgende stap zal bestaan uit het opmaken van een plan van aanpak. Vervolgens zullen alle leden van de voltallige zorgelijke een opleiding kunnen genieten.

Bijdrage van Dimitri Block – afdelingshoofd Open Psychosezorg

Verslavingszorg

Een ochtend op verslavingszorg. Twee mensen ontmoeten elkaar. Ze kijken elkaar aan. Iemand steekt zijn armen op. De spanning stijgt. Een suizend geluid gaat door de gang en dan ontploft het... WOESJHHHH.

Dit is gelukkig geen beschrijving van agressie op onze afdeling, maar van het nieuwe medium: dramatherapie. Met gekke opwarmingsoefeningen en spelplezier heeft dramatherapie een nieuwe manier van ontmoeten geïntroduceerd. Het gaat niet snel weg. Na het proefproject bleek drama een goede aanvulling en ingang in het herstelproces van onze patiënten. In dramatherapie gebruiken patiënten theatertechnieken. Ze nemen rollen aan die ze in het gewone leven (nog) niet durven of kunnen aannemen. Ze laten emoties zien met hun lichaam en geluid.

Moeilijke gedachten worden grappig als een irritante Tanja of lastige Ludo. Het verslavingsmonster wordt een duivel waar je tegen kunt praten. Op de speelvloer kan dat allemaal. Soms spelen groepsleden een verhaal uit jouw leven na. Zo kun je als buitenstaander rustig zien wat er gebeurde. Soms wordt een andere weg duidelijk. Soms is het gewoon fijn om de heftigheid nog eens te zien in de veilige therapieruimte. Een brief of gedicht kan helpen om moeilijke dingen op papier te zetten. De therapieruimte is een oefenplek voor het echte leven of gewoon een plek waar plezier en verbinding zonder middelen écht kan worden beleefd.

Bijdrage van Esther De Clercq – dramatherapeute Verslavingszorg

Dagziekenhuis Via Via

Heel lang geleden, toen de dieren nog spraken, kwam ik via-via bij dagziekenhuis Lazo (LangdurigeZorg) terecht. Nu heet het Via Via. Wat een toeval!

Ik was een angstig en depressief vogeltje dat bijna nooit mijn huis uit durfde. Ik had geen vooruitzichten en geen doelen meer. Mijn plan was om naar het dagziekenhuis te gaan en te zien wat er zou gebeuren. De ritten heen en weer met het openbaar vervoer waren een hele opgave. Vaak ging ik terug naar huis of stapte zwetend van de tram.

Uit Antwerpen gaan was bijna nooit mogelijk, laat staan reizen. In mijn gedachten had ik allerlei ziektes met alle gevolgen van dien! Ik was ook heel afhankelijk van mijn moeder, zowel mentaal als financieel. Daar moest ik een prijs voor betalen.

Via Via was voor mij een manier om buiten te komen en onder de mensen te zijn. Mijn grootste obstakel was er geraken. Geen druk, ik probeerde het. Lukt het niet, dan volgende keer beter. Geen consequenties. Het werd steeds beter.

In de jaren daarna is er natuurlijk veel meer gebeurd. Zeker door mezelf, maar ik had ook leuke en bekwame mensen om me heen die me hielpen om het alleen te doen. Zo ben ik weer:

- Gaan reizen
- Terug gaan rijden met de auto
- Losgekoppeld van mijn moeder, wat nu veel gezonder is
- Al jaren niet meer opgenomen in een residentiële instelling
- Mijn angstmedicatie gehalveerd
- Vrijwilligerswerk gaan doen

Nu/Heden: Sinds ongeveer juni zitten ik en mijn gezin in een zeer moeilijke situatie met alle gevolgen van dien. Het gaat niet goed met mij.

Waarom stop ik dan niet? Ik heb mijn toolbox bij me. Beter wordt hij niet, en ik denk dat er altijd moeilijke periodes zullen komen. Dus wachten tot de zee kalm is, heeft geen zin. Hier komen we ook wel door, dat weet ik zeker.

Ik ben een doorzetter. Ik heb veel steun van mijn vriendin. Een plantrekker. Een gezonde, lieve studerende zoon. Moedig. Onze eigen woning. Sociaal. Omringd door een vangnet.

Ik kan goed met mensen omgaan. Zelfstandig zijn.

Ik weet dat ik meestal tegengesteld moet handelen. Ik moet blijven buitenkomen. Ik moet in contact blijven.

Wat ik wil: In het Psychiatrisch Verzorgingstehuis (PVT) blijven werken. Blijven genieten van kleine dingen. Oud worden met mijn vriendin. Nog een lange tijd naar Lynn en dokter Geys mogen gaan.

Bijdrage van Miguel – vroeger cliënt dagziekenhuis Via Via

IN MEMORIAM HERLINDE WYNANTS

Dankjewel dokter Herlinde Wynants.

Heel onverwacht moesten we dit jaar afscheid nemen van een wonderlijk en inspirerend mens. Herlinde Wynants was actief als ervaringsdrager in de Hersteldenktank en in het herstelgerichte project 'SAMENspel', dat als doel heeft om HERSTEL in onze werking te verdiepen en te verankeren. Samen met patiënten en medewerkers, onder leiding van professionele theatermakers, creëerden we een echte voorstelling. Hier werkte Herlinde actief en enthousiast aan mee.

Herlinde was het brein en de ervaring achter veerkrachttraining SAMENspel. Ze werkte eerder als arts-specialist in het referentiecentrum CVS/fibromyalgie van UZA en ontwikkelde destijds veerkrachttraining aangepast aan mensen met beperkingen op het vlak van energie. Ze werd zelf patiënt in de psychiatrie en leerde daar alle kanten van opname en behandeling kennen. Ze bedacht dat ze als herstellende patiënt eigenlijk heel graag een aanbod veerkrachttraining had gekregen en wilde daarom haar kennis en expertise delen met ons, zorg- en hulpverleners.

Herlinde merkte op dat zorgverleners soms weinig mentale ruimte hebben en gespannen contact maken, wat verbinding met een patiënt-in-nood bemoeilijkt. Veerkrachttraining voor medewerkers kan helpen om meer open, gegrond en ontspannen zorg te bieden. Samen met Karin Magits bood ze een ervaringsgerichte train-de-trainerreeks aan, bestaande uit tien sessies. Deze trainers kunnen nu de geleerde technieken gebruiken in hun praktijk. Daarnaast gaf Herlinde ook veerkrachttraining aan medepatiënten, steeds samen met iemand van het professionele team.

Psychiatrisch Verzorgingstehuis Antwerpen (PVT)

2024: "een feestjaar voor PVT Antwerpen"

Voor PVT Antwerpen was 2024 een bijzonder jaar: 20 jaar PVT! Wat een mijlpaal! We hebben dit gevierd met een gezellig ontbijtbuffet. Bewoners, familieleden en medewerkers kwamen samen om te genieten van elkaar, het lekkere eten en de fijne sfeer.

Daarnaast was er het zomerfeest, dat weer een fantastische dag was. Het optreden van Pink Cadillac bracht ons in een feestelijke stemming, en de volksspelen zorgden voor veel plezier en een gezonde dosis competitie. Deze dagen herinneren ons eraan hoe belangrijk het is om samen plezier te maken, te lachen en om die momenten van verbinding te koesteren.

Bijdrage van Ingrid Van Lier – verpleegkundig afdelingshoofd PVT

Maar de momenten van verbinding en plezier gingen verder dan alleen de feestelijkheden. We organiseerden drie bijzondere reizen: de Sportelweek, de Zeereis en de Ardennenreis. Elke reis bood unieke ervaringen die niet alleen ontspanning en avontuur brachten, maar ook het gevoel van verbondenheid met elkaar en de wereld om ons heen versterkten. Of het nu ging om de sportieve activiteiten tijdens de Sportelweek, de verkenning van nieuwe plekken op de Zeereis, of de rust die we vonden in de natuur van de Ardennen, we leerden weer hoe belangrijk het is om nieuwe ervaringen te delen.

Het feestelijke jaar werd afgesloten met een geweldige kerstmarkt! Het was een middag vol gezelligheid, waar de geur van lekkere wafels en gebak de lucht vulde, en waar iedereen zich vermaakte met de tombola en het shoppen voor cadeautjes. Een prachtige herinnering aan wat we samen kunnen bereiken.

En dat is precies waar het om draait in ons werk en in de activiteiten die we aanbieden. Of het nu gaat om sporten, sporttoernooien, uitstapjes of andere activiteiten, alles wat we doen draagt bij aan het versterken van de verbinding met de maatschappij. Deze activiteiten geven onze bewoners niet alleen de kans om actief deel te nemen aan de samenleving, maar ook om nieuwe vaardigheden te ontdekken, vriendschappen te sluiten en hun eigen waarde te ervaren. Dit alles speelt een belangrijke rol in het bevorderen van een gevoel van zelfstandigheid, zelfvertrouwen en welzijn.

Jaaroverzicht

INHULDIGING EXPOSITIE PEUSTJENS/COLLASSIN

Op 16 januari '24 werd het restaurant wederom voorzien van nieuwe kunstwerken, gemaakt door (ex-)patiënten. Nick Peustjens en Morgana Collassin zorgden voor een mooie reeks werken, die perfect pasten in het restaurant. Enerzijds voorzag Nick een fotoreeks in zwart-wit met stadsbeelden, anderzijds was er een kleurige selectie tekenwerk van Morgana. We combineerden deze inhuldiging met een fijne nieuwjaarsreceptie voor zowel medewerkers als patiënten.

IN MEMORIAM NICK PEUSTJENS (1980-2025)

Nick huldigde als foto-artiest uit Antwerpen de filosofie dat er met basismaterialen knappe dingen te maken zijn. De tien geselecteerde beelden werden genomen in 2016&2017 tijdens een langdurig verblijf op de psychose-afdeling. Het werden herkenbare stadsbeelden met een tijdloze touch.

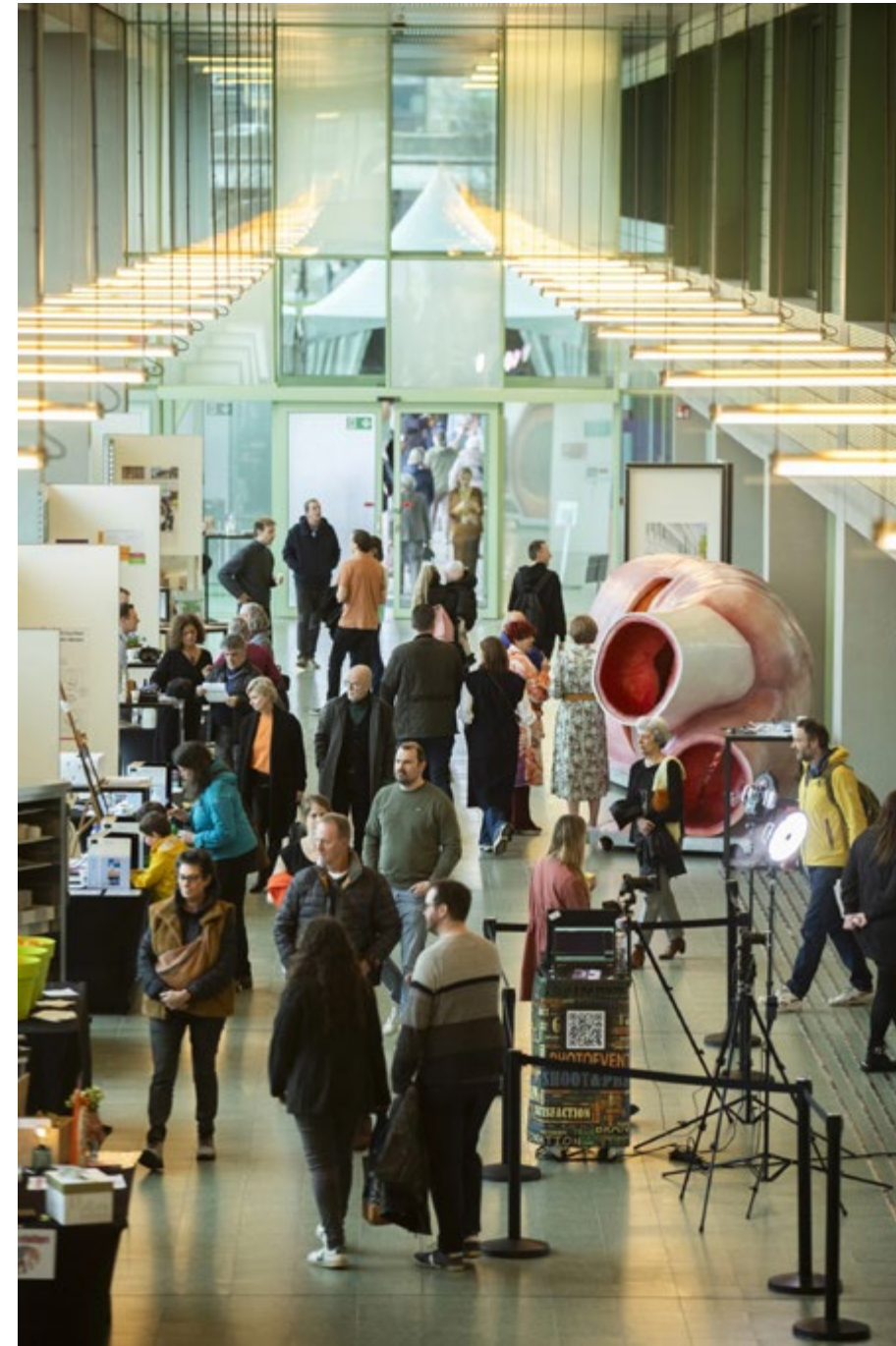

DAG VAN DE ZORG

Op zondag 17 maart '24 stelden ZNA Cadix en GZA Ziekenhuizen campus Sint-Vincentius hun deuren open voor het grote publiek voor de Dag van de Zorg. Op ZNA Cadix was radiozender MNM ook van de partij en bracht een liveshow vanuit het ziekenhuis.

ZNA Volwassenenpsychiatrie was hierin eveneens vertegenwoordigd. Er was een stand voorzien met de Vraag-Maar-Raak bank en Podcast hoekje. Er werden ook Mindfulness-kennismakingssessies gegeven door de Stresskliniek en we voorzagen een lezing rond transmurale zorg.

Het was een succeseditie met in totaal zo'n **5600** bezoekers.

BOEKVOORSTELLING DEUS EX MACHINA

Op 25 april '24 vond een presentatiemoment plaats van Deus Ex Machina's editie 'Schrijven onder invloed'. Hierin voorzag ex-patiënt Michiel Leen een essay rond zijn verslavingsproblematiek en zijn verblijf op de afdeling verslavingszorg van PZ Stuivenberg.

Zowel Michiel als Sylvie Marie (dichteres en samenstelster van deze editie DEM) lazen voor uit eigen werk. In primeur kregen we via een filmpje een voorsmaakje van het nieuwe werk van Eric Vlaeminck (schrijver en theatermaker met sociale voeling en persoonlijk verhaal van psychische kwetsbaarheid). Jef Vrelust voorzag muzikale soundscapes tussen de onderdelen van de presentatie.

Het werd een inspirerende avond die gesprekken op gang bracht en taboedoorbrekend werkte, omdat ook namen uit de kunstwereld vatbaar zijn voor psychische problemen en schrijven helend kan werken.

REUZENLOOP

Op zondag 5 mei liep de Reuzenloop door de tuin van PZ Stuivenberg. De lopers kwamen via het gebouw van het voormalig algemeen ziekenhuis Stuivenberg door onze tuin en verlieten de site via de parking aan de Lange Beeldekensstraat. In de lege gangen van het algemene ziekenhuis werden de lopers door enkele zombies verrast.

We voorzagen in onze tuin samen met patiënten water en cake om de moedige lopers te trakteren. Het werd een sportieve en zonnige dag. We kijken alvast uit naar de volgende editie in 2025, waarbij onze eigenste reuzin Stuijke aanwezig zal zijn!

Meer info via <https://www.antwerpen.be/nl/overzicht/district-borgerhout/reuzenloop>

INHULDIGING STUIFVITRINE

Op 31 mei '24 vond de inhuldiging van de StuifVitrine plaats.

De StuifVitrine wordt uitgesteld op een mobiele en uitklapbare kunstkar. Het is een etalage van allerlei kunstwerken die in huis gemaakt zijn door onze residentiële en ambulante patiënten en cliënten tijdens de creatieve therapieën. Bij een drankje en versnapering werden de mooie werken bewonderd.

De StuifVitrine is doorheen het jaar te bezichtigen in het restaurant van PZ Stuivenberg.

TOONMOMENT SAMENSPEL 5/6/'24

Dankzij financiële ondersteuning van de Koning Boudewijnstichting gingen we in de zomer van 2023 van start met het kunstproject Samenspel. Dit initiatief wil samen met (focus op de meest kwetsbare) patiënten (die geen aansluiting kunnen vinden in reguliere vrije tijdsorganisaties) én met medewerkers van het ziekenhuis een voorstelling maken. Dit gebeurt met medewerking van professionele regisseurs. Onder leiding van Lien De Graeve en Thomas Verstraeten werd er theater gespeeld en met muziek & dans geëxperimenteerd in een gemixte groep van collega's en patiënten. Tijdens de nieuwjaarsreceptie '24 van PZ Stuivenberg was er al een eerste klein toonmoment.

Begin juni '24 vond een tweede toonmoment plaats, het werd een mooi poppenspel in zelfgebouwde maquettes met live gebrachte gitaarmuziek. De deelnemers ontdekten ongekende talenten en groeiden. Zowel de mensen die achter de schermen werkten en de maquettes en poppen maakten, als de mensen die effectief in de spotlight stonden, glunderden voor en na de voorstelling.

Samen een voorstelling maken, betekent verkennen, onderzoeken, samen spelen en dansen, samen zoeken naar decor en kostumering. Dit proces van wekelijks samen komen en bouwen aan een voorstelling zet deelnemers uit hun comfortzone in hun kracht. Kunst en mensen uitnodigen samen op verkenning te gaan, is fijn en herstel bevorderend. Mensen groeien en zijn verbaasd over hun eigen kunnen

Samenspel voorziet in april 2025 nog een eindvoorstelling en dat belooft alvast de moeite te worden!

EÉNJARIG BESTAAN ACUUT DAGZIEKENHUIS

Op 21 juni '24 organiseerden we in het Dagziekenhuis van het Acut Traject een receptie om het 1-jarig bestaan van onze nieuwe werking te vieren. We begonnen in maart 2023 in ZNA Sint-Erasmus met crisisbehandeling in het dagziekenhuis. In oktober 2023 verhuisden we naar ZAS Cadix Napelsstraat. In april 2024 startten we met een tweede deeltraject, namelijk de intensieve behandeling. Voor iedereen voelde dit als een echte achtbaan waarin ieders flexibiliteit, leervermogen en oplossingsgericht handelen werd getest.

Daarom was het tijd voor een moment van ontspanning, een woord van dank, feestelijkheid en gezellig praten met de collega's van het hele Acut Traject! Met een slinger en glitterboog in de onthaalruimte, en met hapjes en drankjes konden we samen met de directie hierop terugkijken en energie opdoen voor de toekomst!

Bijdrage van Elke Ghijssels – afdelingshoofd dagziekenhuis acut traject

CORNHOLE TOERNOOI

Zoals elk jaar organiseerden de therapeuten van PZ Stuivenberg op 6 augustus '24 weer een sportief en toegankelijk toernooi. Door de renovatie van het binnenkort nieuwe creatieve therapie-gebouw, was er niet genoeg ruimte voor het gebruikelijk kubb-toernooi. Daarom werd er een nieuw idee bedacht: een CORNHOLE-toernooi. We konden materiaal lenen van een bevriende G-sportclub, Boezjeern uit Eeklo. Ook onze eigen werkplaats maakte een mooie speelset.

Clusterdirecteur Mario Barremaecker zorgde 's ochtends voor een vertegenwoordiging van vzw NiDIGO, de officiële sponsor van het toernooi, en gaf zo de officiële start voor wat een mooie dag zou worden.

Alle goede elementen van het kubb-toernooi bleven behouden: een gezonde competitiegeest, zon, zomerse muziek, verkoelende ijsjes, watermeloen en verse koekjes van de bakkerij van ViaVia.

Zestien teams streden om de wisselbeker en vooral om de eer om "CORNHOLE-kampioen 2024" genoemd te worden. Na een lange maar sportieve strijd mocht het team "Buitenspel", bestaande uit leden van onze eigen G-sportclub Stuif's A, de wisselbeker in ontvangst nemen.

De teams bestonden opnieuw uit een fijne mix van patiënten en personeel, wat de doelstelling van gezamenlijke sportiviteit en verbinding vervulde. Ook de PVT was goed vertegenwoordigd door een groep bewoners onder begeleiding van ergotherapeut Karlien. Voor het eerst deed ook het dagziekenhuis van de PAAZ mee onder begeleiding van bewegingstherapeut Marjolein.

Het nieuwe spel werd door veel deelnemers gewaardeerd en was toegankelijker voor minder mobiele spelers.

Bedankt aan alle deelnemers uit de verschillende groepen!

Bijdrage van Carolien Rabout – bewegingstherapeut Verslavingszorg

ASO MOBIEL

Op 5 september '24 verzorgde het reisorkest van Antwerp Symphony Orchestra Mobiel een symfonisch concert in PZ Stuivenberg. Het was opnieuw een topeditie en werd gesmaakt door alle aanwezige patiënten en medewerkers!

Op het programma stond een selectie uit:

- Bizet, Carmen
- Bernstein, The Magnificent Seven
- Webber, All I ask of you (Phantom of the Opera)
- Suite Espagnole

Meer info vind je hier: <https://www.antwerpsymphonyorchestra.be/nl/pQbzua/antwerp-symphony-orchestra-mobiel>

GEBOORTE REUZIN STUIFKE IN PZ STUIVENBERG

Sinds 7 september '24 heeft de stad Antwerpen er een nieuwe reuzin bij. De vriendelijke reuzin leefde meer dan een eeuw in de kelder van het Stuivenbergziekenhuis. Patiënten van ZAS PZ Stuivenberg werkten meer dan een jaar aan de voorbereiding.

Volgens de reuzentraditie wordt een reus geboren bij de eerste verschijning in het openbaar. Na meer dan een eeuw ondergronds leven zag Stuike op 7 september het levenslicht. Toen verscheen ze op het INSTUIF-festival. Op 28 september nam Stuike ook deel aan de reuzenstoet van Borgerhout. Wanneer Stuike niet meeloopt in een stoet of deelneemt aan een evenement, slaapt ze.

Stuifke kreeg haar naam van de patiënten van ZAS PZ Stuivenberg. De naam van de reuzin verwijst naar het Stuivenbergziekenhuis waar ze meer dan honderd jaar in de kelder heeft gewoond.

Simon Van Brandt van ZAS PZ Stuivenberg: "Samen met een vijftiental patiënten hebben we een jaar gewerkt aan de geboorte van Stuifke. Het langere tijd

bezig zijn met een erfgoedproject (de reus) en de bijhorende ambachten (het maken en schilderen) zorgden voor een gevoel van samenhang. We zijn gestart vanuit het idee dat iedereen een kwetsbaarheid met zich meedraagt. Tijdens de samenwerking verdwenen de diagnoses naar de achtergrond. Bij elk onderdeel van de realisatie waren de patiënten betrokken: van de uitwerking van het concept, de ontwikkeling van het verhaal, de bouw van het skelet en de productie van de kledij. De kers op de taart is het voorstellen van het eindresultaat."

Stuifke is vier meter groot en anderhalve meter breed. De voorbereidingen voor de bouw startten in de zomer van 2023. Van september 2023 tot einde juli 2024 bouwde een groep van vijftien patiënten, kwartiermaker* Simon Van Brandt, drie projectmedewerkers van Pigmento vzw en twee uitwisselingsstudenten (uit Kroatië en Spanje) wekelijks aan Stuifke. De peters/meters van Stuifke zijn 4 patiënten van het psychiatrisch dagziekenhuis Via Via: Iris, Ahmed, Roman en Hanifa.

() 'Kwartiermaken' in de psychiatrie is een concept dat zich richt op het creëren van een gastvrije omgeving voor mensen met psychische kwetsbaarheid, zodat zonder uitsluiting kunnen deelnemen aan de samenleving. Het doel is om vooroordelen en barrières weg te nemen door inclusieve ruimtes te creëren op werkplekken, scholen en in buurten. Dit bevordert sociale verbinding, participatie, en begrip in de samenleving. Kwartiermaken vraagt zowel om praktische aanpassingen als om bewustwording en acceptatie van diversiteit, zodat iedereen een plek kan vinden.*

INHULDIGING TENTOONSTELLING 'VAN SANO TOT NU' I.S.M. MUSEUM LAMBOTTE EN KOEN BROUCKE

Op 13/9/'24 werd de tentoonstelling 'Van Sano tot nu' officieel ingehuldigd in ZAS PZ Stuivenberg. De tentoonstelling gaf een overzicht van de evolutie van psychiatrische zorg sinds 1900. Dr. Robert Van Hee, dr. Marie-Josée Peeters en kunstenaar Koen Broucke deden een openingswoordje, waarna de expo kon bezocht worden en aansluitend was er een drankje en een hapje.

Deze tentoonstelling met kunstwerken van Koen Broucke gaf een overzicht van de evolutie van de psychiatrische zorg sinds de vernieuwende praktijkontwikkeling van dr. Frits Sano tot nu. Centraal daarin staat het Stuivenberggasthuis. Voorwerpen en documenten uit de omvangrijke collectie en het archief van het Museum voor de Geschiedenis van de Gezondheidszorg illustreren de historische evolutie.

In een eerste deel werd de persoon van dr. Frits Sano belicht als wetenschapper, kunstenaar en Vlaams activist maar zeker ook zijn carrière als arts waar hij vanuit de dienst interne de psychiatrische zorg een aparte locatie gaf.

In een tweede deel wordt de evolutie toegelicht van de psychiatrie sinds 1950. Met de eerste de erkenning van psychiatrische patiënten als zieken en de uitbouw sinds 2010 van de psychiatrische dienst Stuivenberg, die in een grootstad een heel breed gamma aan zorg op maat aanbiedt en dit zowel in een residentiële als een transmurale setting.

TIENDAAGSE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG 2024: 'SAMEN VEERKRACHTIG'

Op 4 en 5 oktober 2024, tijdens de tiendaagse van de geestelijke gezondheid, vatten we met onze 'vraag-maar-raak'-bank post aan de artiesteningang van Openluchtmuseum Middelheim. De uitnodiging was eenvoudig: neem plaats op onze Vraag Maar Raak-bank en praat er even met een psychiater, een psycholoog, een psychiatrisch verpleegkundige, een psychologisch consultant, een ergotherapeut, een directeur of een ervaringsdrager. Door de keuze van deze prachtige, groene plek vol bijzondere werken komen wellicht ook kunst in al zijn vormen en variaties aan bod als mogelijke helpende factoren in moeilijke momenten.

In een zonovergoten park zorgden koekjes met een vraagje in, voor boeiende gesprekken met verschillende medewerkers en ervaringsdragers van ZAS-volwassenenpsychiatrie. Het brede publiek ging graag in op de uitnodiging om een gesprekje te voeren.

We hadden ook een heus kunstwerk bij: Ben Dams, student Sound Design, demonstreerde zijn interactieve installatie. Mensen gingen spontaan bewegen en dansen. Spreken en luisteren, muziek en bewegen ..., beide heilzaam om de geestelijke gezondheid te verzorgen.

Een bijdrage van Karin Magits - Klinisch psychologe dagziekenhuis Via Via

Slotwoord

Geneeskunde en psychiatrie in het bijzonder is geen exacte wetenschap met één juiste uitkomst, los van context, menselijkheid en intuïtie. Binnen een overheidslandschap van besparen en streven naar beheersbare kostenplaatsen is dat niet evident.

Ik ben dan ook dankbaar en hoopvol met de realisatie van het ZAS Bestuurscomité en Beleidscomité GGZ, waarmee we ruimte en slagkracht winnen om verder te bouwen aan een GGZ die afgestemd is op de noden ondanks een relatieve schaarste aan overheidsmiddelen.

Kwalitatieve zorg vraagt tijd, aandacht en zorgvuldig afwegen: het is samenhangend mensenwerk met kennis, bezieling, verantwoordelijkheid en medemenselijkheid. Daarbij is contact, connectie en vertrouwen de basis waarop een therapeutisch proces en herstel kan ontstaan en groeien. Ik ben dan ook heel blij en trots dat ik in ons jaarverslag zoveel reflecties van waardevolle ontmoetingen kan terugvinden.

Onze stadpsychiatrie is en blijft gelokaliseerd in de stad. Dat vormt immers ons DNA en we eerden dit jaar onze geschiedenis op de Stuivenbergsite en onze stichter Frits Sano met een mooie tentoonstelling. Met dank aan Bob Van Hee, Marie-Josée Peeters en Annemie Vermassen.

We verankerden dit jaar de Stuivenbergsite ook definitief in ZAS GGZ met het goedgekeurde masterplan psychiatrisch ziekenhuis.

De toekomstige site staat volgens het RUP (Ruimtelijk uitvoeringsplan) voor 'verzorger voor de wijk' met een mix van stedelijke en (sociaal) economische functies met wonen, omringd door grote tuinen die van zonsopgang tot zonsondergang open zijn. We proberen ook in de toekomst het spanningsveld tussen de behoefte aan rust, relais en stilte en de onafwendbare blik naar buiten met de chaos en ambivalenties van het ongepolijste leven, verder vast te houden en betekenis te geven binnen herstel en vermaatschappelijking van zorg.

De ingrediënten en weg naar een hoopvolle toekomst liggen voor ons, zei Hugo eerder, en daar ga ik graag mee voort in 2025.

Vicky Matthysen - directie - medisch directeur

Beleid 2025

ZAS Volwassenen psychiatrie

Zorgstrategisch plan – zorgnoden van morgen

- Instroom hanteerbaar houden
- Uitstroom realiseren
- Masterplan en vastgoedstrategie
- Zorgstrategie vorm geven

Fusieproject – meerwaarde van de integratie

- Verzelfstandiging psychiatrie borgen in afsprakennota's
- Samenwerkingsmodel PAAZ ZAS Vincentius
- Kwaliteitsbeleid met toegevoegde waarde voor de praktijk

Optimale patientenbeleving – excellente geïntegreerde zorg

- Taaloplossing
- Aanvraag VIPA subsidies comfortrooms
- Installatie digitale sloten patiëntenkamers

Ontwikkeling artsen en medewerkers – dynamische en ondernemende omgeving

- Beleidskracht van de beleidsteams versterken
- Opportuniteiten uit de nieuwe wetgeving rond zorgfuncties realiseren
- Missie en visie verder verdiepen in de trajecten + verbinding maken

Lange termijn financieel plan

- Beheer van autonome budgetten
- Transparante P&L PZ (middel)
- Reconversiedossier realiseren

